

gazdasági és szellemi életében, s nem utolsósorban annak lesz a bizonyosága, hogy a kormány a náci Németországhoz igazodott.

A zsidók és a liberálisok nagy csalódással látták, hogy a keresztény egyházfők a felsőházban a második zsidótörvény tervezetét éppen úgy támogatják, miként az elsőt. Ellenezték a faji vonatkozásokat, olyan módosításokat szorgalmaztak, melyek a kikeresztelkedett zsidók jog- és érdekvédelmét szolgálták, és azt, hogy a zsidók kikeresztelkedése és beolvadása könnyebbé váljék. Raffay Sándor lutheránus püspök és Serédi Jusztinián, a katolikus egyház hercegprímása egyaránt szükségesnek tartotta, hogy történetileg áttekintse a magyarországi zsidóság magatartását. Mindketten azt a „veszélyt” hangoztatták, amelyet a zsidóság kulturális, politikai és gazdasági befolyása jelent a keresztény Magyarország nemzeti érdekei szempontjából.<sup>37</sup>

Az alsóházi vitát két, érzelmileg túlfűtött esemény tette emlékezetessé. A vita egyik napján zsidó tartalékos tisztek özönlötték el az ülésterem karzatát. Gyásruhában voltak, de mellükön csüngtek katonai kintüntetéseik. Komoran és némán tüntettek a készülő alávaló rendelkezések ellen. Vázsonyi János, az alsóház zsidó vallású tagja, az egykori híres igazságügyi miniszter, Vázsonyi Vilmos fia, módosító indítványt terjesztett elő, mely szerint a törvénytervezet mondja ki, hogy a zsidó frontharcosokat ugyanaz a bánásmód illeti meg, mint keresztény bajtársaikat.<sup>38</sup>

A másik eseményre február 3-án került sor, s ez egyaránt mélyen megrázta a zsidó közösséget és a magyar keresztény társadalom minden tisztességes tagját. Nyilas suhancok támadtak rá a szombati istentiszteletről távozó zsidókra a Dohány utcai zsinagóga előtt. Kézigránátot dobtak köztük, s megsebesítettek 22 személyt, köztük 10 hatvanévesnél idősebb öregembert. Többen közülük behaltak sebeikbe. A merényletet Kovarcz Emil katonatiszt szervezte, a magyarországi jobboldal egyik legszélsőségebb irányzatának vezéralakja, akiről mindenki tudta, hogy elvakultan gyűlöli a zsidókat.<sup>39</sup>

Ez az eset országszerte együttérzést váltott ki a zsidók iránt, és igazolta azokat, akik régóta követelték Szálasi Ferenc szélsőjobboldali pártjának feloszlását,<sup>40</sup> de a sajtóban nem hagyott alább az uszítás a zsidók ellen, s a tervezett második zsidótörvény javaslatának országgyűlési vitája is folytatódott.

Teleki legalább akkora – ha nem nagyobb – erőbedobással fáradozott azon, hogy a tervezetből törvény legyen, mint elődje, Imrédy. Felesketése után elhangzott beszédeiben újra és újra kifejtette, hogy a zsidótörvényt nem taktikából szorgalmazza, hanem azért, mert ez a meggyőződése, és azzal kérkedett, hogy nincs senki az Imrédy-kabinetben, aki nálánál radikálisabb állásponton lenne a zsidókérdésben.<sup>41</sup>